

•?((°·._· €я¥ρₜ⊙Kıd\$ ·._·°~))?•

A. Het internet is de optelsom van heel veel computers

Van smartphone tot Wii, computers zijn er in duizend soorten en maten. Ze helpen je soms zonder dat je het door hebt. We spreken van een netwerk als we computers met elkaar verbinden, bijvoorbeeld met een kabel.

Het internet is het grootste netwerk ter wereld. Zeven miljard mensen praten via het internet met elkaar. Via dit netwerk kun je: met je oom of tante Facetimen, bij een online winkel boodschappen doen, of een klasgenootje dat grappige plaatje van een kat sturen.

B. Het is een beetje van iedereen en een beetje van niemand

Er is geen knop waarmee je het internet uit kan zetten, want in een netwerk is niemand de baas. Iedereen die het gebruikt bepaalt een beetje mee.

Als iemand thuis de kabel eruit trekt, heb je geen verbinding meer. Dat geldt ook voor de kabels die over de zeebodem lopen en onze verbinding met Amerika laten werken. Internetproviders zoals KPN sluiten ons aan op het netwerk en onderhouden de kabels.

In een land bepaalt de regering wat mag en wat niet mag. Maar op het internet praat je met computers die in het buitenland staan, waar andere regels gelden, van andere regeringen.

Ook websites en apps hebben hun eigen regels. Websites zoals Youtube en Twitter worden gemaakt door bedrijven. Die willen geld verdienen aan de site, bijvoorbeeld door anderen er advertenties te laten plaatsen. Apps zoals WhatsApp en Instagram worden ook gemaakt door bedrijven.

C. Je laat broodkruimeltjes van informatie achter

Om handige apps en sites te kunnen gebruiken moet je soms wat over jezelf vertellen. Vaak helpt het je om dit te doen, bijvoorbeeld wanneer je een pakketje bij je thuis wil laten bezorgen.

Sommige bedrijven verdienen hun geld door wat jij aan ze vertelt door te verkopen. Dit is waarom je niet hoeft te betalen voor een account bij bijvoorbeeld Gmail en Facebook.

D. Geen lolly's van vreemden

Net als op straat kun je op het internet niet iedereen vertrouwen. Daarom denken we na over wat we over onszelf vertellen, en aan wie.

Je bent nieuwsgierige gluurders te slim af door een lastig wachtwoord te kiezen – en niet steeds hetzelfde wachtwoord te gebruiken. Bovendien kun je met versleuteling, een soort geheimtaal, veilig met iemand op internet praten. Als je in je browser een slotje ziet staan naast het adres van de site waar je nu bent, dan kan niemand met jullie meekijken.

E. H4ck thuis verder!

Er zijn óp het internet veel toffe dingen te vinden óver het internet. Kijk hier ook eens:

- ▶ cryptokids.nl
- ▶ codecademy.com
- ▶ toolbox.bof.nl
- ▶ duckduckgo.com
- ▶ disconnect.me
- ▶ crypto.cat
- ▶ xkcd.com

waag society

NET
WERK
DEMO
CRATIE

BITS OF FREEDOM
VERDEDIGT DIGITALE BURGERRECHTEN